

05:00 - 16 mei 2014

Het klikfonds van 25 mei

DE CAMPAGNEWATCHER Bart Maddens en Jef smulders

Op 25 mei verdeelt de kiezer niet enkel zetels, maar ook centen.

Door Bart Maddens en Jef Smulders, politicologen aan de KU Leuven

De partijen krijgen jaarlijks 65 miljoen euro van de overheid. Als gevolg van de hervorming van de Senaat komt daar nog eens 4 miljoen bij. In totaal gaat het dus om een kleine 70 miljoen euro, maal vijf jaar. Dat is 350 miljoen euro. Per kiezer is er 45 euro te verdelen: vijf keer 9 euro per jaar. Dat is gek genoeg niet veel minder dan wat het kost om lid te worden van een partij (meestal 12 euro). Anders gezegd, een kiezer brengt voor een partij bijna evenveel op als een lid.

Belangrijk is vooral dat de verdeling van de financiering over de partijen voor vijf jaar wordt vastgekleit. Partijen die de verkiezingen winnen, zullen vijf jaar lang zwemmen in het geld. Partijen die slecht scoren, zullen vijf jaar lang zwarte sneeuw zien. Dat is het gevolg van de samenvallende verkiezingen. Bij de federale verkiezingen van 2003 zakte Agalev onder de kiesdrempel en verloor daardoor de federale subsidies. Maar de partij behield de regionale financiering en kon zich in 2004 electoraal herpakken. Mochten er in 2003 samenvallende verkiezingen geweest zijn, dan zou Agalev het vijf jaar lang zonder geld hebben moeten rooien. Wellicht zou de partij dan zijn opgeslokt door de sp.a.

Partijen die de verkiezingen winnen, zullen vijf jaar lang zwemmen in het geld. Partijen die slecht scoren, zullen vijf jaar lang zwarte sneeuw zien.

Of een partij in staat is vijf jaar lang met weinig overheidsfinanciering te overleven hangt natuurlijk af van de financiële reserves. De Vlaamse groenen hebben altijd al een vrij beperkt vermogen gehad, dat de jongste jaren rond 4 miljoen euro schommelt. Bij de andere Vlaamse partijen is dat beduidend meer. Tot 2012 waren die partijen en qua vermogen min of meer aan elkaar gewaagd. Buiten Groen en LDD had elke Vlaamse partij een vermogen dat schommelde tussen 12 en 16 miljoen euro. Volgens de cijfers die De Tijd eergisteren publiceerde, begon de N-VA in 2013 uit te lopen op de andere partijen. De N-VA zit nu op een vermogen van 18,4 miljoen euro.

De komende jaren wordt die vermogenskloof nog groter. Als de peilingen kloppen, wordt 25 mei een echte bonanza voor de N-VA. De partij krijgt vandaag 9,3 miljoen euro per jaar. Op basis van de jongste De Standaard/VRT-peiling zou dat stijgen naar 13,4 miljoen euro per jaar. Daar komen dan nog eens een vijftigtal extra parlementaire medewerkers bij. Sinds 2009 zet de partij zo'n 30 procent van de totale (private en publieke) inkomsten opzij. Dat is een gemiddelde jaarlijkse winst van ongeveer 2,5 miljoen. Als de partij die spaarquote aanhoudt, dan zal ze na 25 mei jaarlijks 4 miljoen euro winst boeken. Over een periode van vijf jaar kan dat oplopen tot 20 miljoen. Daardoor zal het vermogen van de partij de komende jaren ongetwijfeld pijlsnel stijgen.

De verliezende partijen zullen daarentegen voor een dilemma staan: personeel ontslaan of het vermogen afbouwen. Maar zelfs al kiezen ze voor het eerste en blijft hun vermogen intact, dan nog zal de vermogensongelijkheid tussen de partijen door de groei van de N-VA sterk toenemen.

De minder gefortuneerde partijen hebben maar één mogelijkheid om die dynamiek stop te zetten en uit het klikfonds te stappen: vervroegde federale verkiezingen uitlokken.

Copyright © De Tijd

[Sluiten](#)